

МОНГОЛ УЛС
САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРООНЫ
ТОГТООЛ

2024 оны __ сарын ... өдөр

Дугаар ...

Улаанбаатар хот

Даатгалын багц дүрэмд
нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай

Санхүүгийн зохицуулах хорооны эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1.2, 6.2.3, 6.2.4, 6.5, Даатгалын тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1.3, 14 дүгээр зүйлийн 14.1, 14.2.1, 59 дүгээр зүйлийн 59.1, Даатгалын мэргэжлийн оролцогчийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, 6 дугаар зүйлийн 6.1, 6.2.1, 29 дүгээр зүйлийн 29.1 дэх хэсгийг тус тус үндэслэн ТОГТООХ нь:

1.Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2019 оны 02 дугаар тогтоолоор баталсан “Даатгалын багц дүрэм”-ийн нэгдүгээр хавсралт “Даатгагч болон даатгалын мэргэжлийн оролцогчид тавигдах шаардлага, дагаж мөрдөх үзүүлэлт”-д дор дурдсан агуулга бүхий 2.20, 2.20.1, 2.20.2, 2.21, 2.22, 3.4.2.6.ж¹ дахь заалтыг тус тус нэмсүгэй:

“2.20.Даатгалын байгууллага нь үйл ажиллагаандаа цахим болон аливаа дэвшилтэт технологийн шийдэл ашиглах бүрд Хороонд мэдэгдэх ба дараах шаардлагыг дагаж мөрдөнө:”

“2.20.1.цахим болон аливаа дэвшилтэт технологийг ашиглах талаар нарийвчлан зохицуулсан дотоод журамтай байх;”

“2.20.2.гуравдагч этгээдийн хөгжүүлсэн цахим болон аливаа дэвшилтэт технологийн шийдлийг ашиглах тохиолдолд гуравдагч этгээдтэй байгуулах хамтран ажиллах гэрээний төсөлтэй байх.”

“2.21.Хороо нь цахим болон аливаа дэвшилтэт технологийн шийдлийн онцлог цар хүрээнээс хамааран тусгайлсан шаардлага тавьж болно.”

“2.22.Даатгагч энэ журмын 2.20-д заасан шаардлагыг хангасан нөхцөлд тус мэдээллийг Хороо өөрийн цахим хуудсанд байршуулснаар даатгагч цахим болон аливаа дэвшилтэт технологийн шийдлийг үйл ажиллагаандаа ашиглана.”

“3.4.2.6.ж¹Даатгалын хэлбэр тус бүрийн хувьд даатгалын зуучлагч, даатгалын төлөөлөгчид олгох даатгалын орлогын шимтгэлийн дээд хувь хэмжээ”

2.Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2019 оны 02 дугаар тогтоолоор баталсан “Даатгалын багц дүрэм”-ийн нэгдүгээр хавсралт “Даатгагч болон даатгалын мэргэжлийн оролцогчид тавигдах шаардлага, дагаж мөрдөх үзүүлэлт”-ийн 3.6.2, 6.2 дахь заалтыг дор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай:

“3.6.2.даатгагч нь 20.0 сая төгрөг ба түүнээс дээш дүн бүхий даатгалын шимтгэлийн орлоготой ажилласан өөрийн даатгалын төлөөлөгч нарын жагсаалт, тухайн төлөөлөгч нарт олгосон төлбөр хөлс, даатгуулагч, даатгалын гэрээний талаарх мэдээллийг улирал бүр өөрийн цахим хуудсанд байршуулж, олон нийтэд ил тод мэдээлнэ.”

“6.2.Даатгагчтай бичгээр байгуулсан хамтран ажиллах гэрээтэй байх бөгөөд тус гэрээнд даатгалын төлөөлөгчийн шимтгэл олгох нөхцөлийг даатгалын хууль тогтоомж болон компанийн ТУЗ-өөс баталсан хувь хэмжээнд нийцүүлэн даатгалын хэлбэр тус бүрээр тусгасан байна.”

3.Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2019 оны 02 дугаар тогтоолоор баталсан “Даатгалын багц дүрэм”-ийн арваннэгдүгээр хавсралт “Маягт СЗХ04143. Даатгалын

төлөөлөгчийн үйл ажиллагааны тайлан” маягтын “Даатгалын гэрээ хийсэн байгууллага” баганын ард “Даатгалын хэлбэр” гэх баганыг нэмсүгэй.

4.Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2019 оны 02 дугаар тогтоолоор баталсан “Даатгалын багц дүрэм”-д 20, 21 дүгээр хавсралтыг энэ тогтоолын нэг, хоёрдугаар хавсралтаар тус тус нэмсүгэй.

5.Тогтоолын хэрэгжилтэд хяналт тавьж, олон нийтэд мэдээлэхийг Ажлын алба /Т.Жамбаажамц/-нд даалгасугай.

ДАРГА

Д.БАЯРСАЙХАН

Санхүүгийн зохицуулах хорооны
2024 оны ... дугаар сарын ..-ны өдрийн
.... дугаар тогтоолын нэгдүгээр хавсралт

Санхүүгийн зохицуулах хорооны
2019 оны 02 дугаар тогтоолоор баталсан
“Даатгалын багц дүрэм”-ийн хорьдугаар хавсралт

САЙН ДУРЫН ДААТГАЛЫН ХЭЛБЭР

Даатгалын ангилал	Даатгалын хэлбэр	Даатгалын хэлбэрийн тайлбар
1.Ердийн даатгал	1.1.Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	Аливаа гэнэтийн осол, гэмтлийн улмаас хүний амь нас, эрүүл мэндэд хохирол учрахад даатгагчаас даатгуулагч эсхүл даатгалын гэрээнд заасан эрх бүхий этгээдэд мөнгөн төлбөр төлөх нөхцөл бүхий даатгал. Үүнд хөдөлмөрийн чадвар алдахтай холбоотой эмнэлэг, эмчилгээ, мэс заслын зэрэг зардлын даатгал хамаарна.
	1.2.Хөрөнгийн даатгал	Гал, ус, байгалийн болон бусад гэнэтийн аюул, ослын улмаас энэ жагсаалтын 1.3-1.8-д зааснаас бусад хөрөнгөнд хохирол учрахад даатгагчаас даатгалын гэрээнд заасан эрх бүхий этгээдэд мөнгөн төлбөр төлөх нөхцөл бүхий даатгал. Бэлэн мөнгөний болон зээлийн барьцаа хөрөнгийн даатгал энэ хэлбэрт хамаарна. Аливаа хариуцлагын даатгал хамаарахгүй.
	1.3.Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	Авто тээврийн хэрэгслийг эзэмших, ашиглах үед тухайн тээврийн хэрэгсэлд хохирол учрахад даатгагчаас даатгалын гэрээнд заасан эрх бүхий этгээдэд мөнгөн төлбөр төлөх нөхцөл бүхий даатгал. Тээж яваа ачаа болон аливаа хариуцлагын даатгал хамаарахгүй.
	1.4.Ачааны даатгал	Аливаа тээврийн хэрэгслээр тээвэрлэж буй ачаанд гэмтэл, хохирол учрахад даатгагчаас даатгалын гэрээнд заасан эрх бүхий этгээдэд мөнгөн төлбөр төлөх нөхцөл бүхий даатгал. Аливаа хариуцлагын даатгал хамаарахгүй.

	1.5.Барилга угсралтын даатгал	Барилга угсралтын явцад гэнэтийн аюул ослын улмаас угсралт, цутгалт, өрлөгийн ажилд хохирол гарахад даатгагчаас даатгалын гэрээнд заасан эрх бүхий этгээдэд мөнгөн төлбөр төлөх нөхцөл бүхий даатгал. Угсралтын ажилд ашиглагдах машин, тоног төхөөрөмж, түр сууцыг даатгуулж болох ба төсөвт өртөг дээр үнэлгээг нэмэгдүүлж даатгана. Аливаа хариуцлагын даатгал хамаарахгүй.
	1.6.Газар тариалангийн даатгал	Гал, түймэр, үерийн ус зэрэг байгалийн болон бусад эрсдэлийн улмаас газар тариалангийн даатгалын тохиолдол учрахад даатгагч даатгалын гэрээнд заасан эрх бүхий этгээдэд мөнгөн төлбөр төлөх нөхцөл бүхий даатгал. Аливаа хариуцлагын даатгал хамаарахгүй.
	1.7.Мал амьтдын даатгал	Аливаа осол, эрсдэлээр мал амьтан хорогдсоны улмаас даатгагч даатгалын гэрээнд заасан эрх бүхий этгээдэд мөнгөн төлбөр төлөх нөхцөл бүхий даатгал. Аливаа хариуцлагын даатгал хамаарахгүй.
	1.8.Агаарын хөлгийн даатгал	Аливаа ослын улмаас агаарын хөлгийн их биед хохирол учрахад даатгагч даатгалын гэрээнд заасан эрх бүхий этгээдэд мөнгөн төлбөр төлөх нөхцөл бүхий даатгал. Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал болон бусад хариуцлагын даатгал, агаарын хөлөгт ачсан ачааны даатгал энэ хэлбэрт хамаарахгүй.
	1.9.Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	Авто тээврийн хэрэгслийг эзэмших, ашиглахтай холбоотой аливаа осол, гэмтлийн улмаас бусдын амь нас, эрүүл мэндэд хохирол учруулсан нөхцөлд даатгагч даатгалын гэрээнд заасан эрх бүхий этгээдэд мөнгөн төлбөр төлөх нөхцөл бүхий даатгал.
	1.10.Хариуцлагын даатгал	Аливаа этгээдийн санамсар болгоомжгүй буруутай үйлдлийн улмаас бусдын амь нас, эрүүл мэнд, эд хөрөнгөд хохирол учрахад даатгагч даатгалын гэрээнд заасны дагуу эрх бүхий этгээдэд мөнгөн төлбөр төлөх нөхцөл бүхий энэ жагсаалтын 1.9, 1.15, 1.16-д зааснаас бусад хариуцлагын даатгал. Барилга угсралтын хариуцлагын даатгал үүнд хамаарна.

	1.11.Санхүүгийн даатгал	<p>Санхүүгийн үйл ажиллагаатай холбоотой хохирол учрахад даатгагч даатгалын гэрээнд заасан эрх бүхий этгээдэд мөнгөн төлбөр төлөх нөхцөл бүхий даатгал.</p> <p>Бизнес тасалдлын даатгал үүнд хамаарна.</p>
	1.12. Зээлийн даатгал	<p>Ипотекийн даатгалаас бусад зээлдэгчийн амь нас, эрүүл мэндэд хохирол учрахад даатгагч даатгалын гэрээнд заасан эрх бүхий этгээдэд мөнгөн төлбөр төлөх нөхцөл бүхий даатгал. Үүнд өвчний улмаас хөдөлмөрийн чадвар алдагдахтай холбоотой эмнэлэг, эмчилгээ, мэс заслын зэрэг зардлаас бусад буюу зөвхөн зээл төлөх нөхцөл хамаарна. Зээлдэгч төлбөрийн чадваргүй болох эрсдэлийн даатгал, худалдааны зээл, хэрэглээний зээл, автомашины зээл, бизнесийн зээл, цалингийн зээл, зэрэг зээлийн даатгал энэ хэлбэрт хамаарна. Зээлийн барьцаа хөрөнгийн даатгал үүнд хамаарахгүй.</p>
	1.13.Итгэлцлийн даатгал	<p>Аливаа гэрээ, хэлцлээр хүлээсэн үүрэг зөрчигдсөнтэй холбоотой үүсэх алдагдал, зардлыг даатгагч даатгалын гэрээнд заасан эрх бүхий этгээдэд мөнгөн төлбөр төлөх нөхцөл бүхий даатгал. Чин шударгын /fidelity insurance/ даатгал үүнд хамаарна. Даатгалын тухай хуулийн 4.1.13-т заасан даатгагчийн баталгаа үүнд хамаарахгүй. Энэ хэсгийг Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2023 оны 06 дугаар сарын 02-ны өдрийн 191 дүгээр тогтоолоор өөрчлөн найруулсан.</p>
	1.14. Төмөр замын болон усан замын тээврийн хэрэгслийн даатгал	<p>Төмөр замын ба усан замын тээврийн хэрэгслийг эзэмших, ашиглах үед тухайн тээврийн хэрэгсэлд хохирол учрахад даатгагч даатгалын гэрээнд заасан эрх бүхий этгээдэд мөнгөн төлбөр төлөх нөхцөл бүхий даатгал. Тээж яваа ачаа болон аливаа хариуцлагын даатгал хамаарахгүй.</p>
	1.15. Төмөр замын эсхүл усан замын тээврийн хэрэгслийг өмчлөх, эзэмших ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	<p>Төмөр замын эсхүл усан замын тээврийн хэрэгслийг эзэмших, ашиглахтай холбоотой аливаа осол, гэмтлийн улмаас бусдын амь нас, эрүүл мэндэд хохирол учруулсан нөхцөлд даатгагч даатгалын гэрээнд заасан эрх бүхий этгээдэд мөнгөн төлбөр төлөх нөхцөл бүхий даатгал.</p>

	1.16. Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	Агаарын тээврийн хэрэгслийг эзэмших, ашиглахтай холбоотой аливаа осол, гэмтлийн улмаас бусдын амь нас, эрүүл мэндэд хохирол учруулсан нөхцөлд даатгагч даатгалын гэрээнд заасан эрх бүхий этгээдэд мөнгөн төлбөр төлөх нөхцөл бүхий даатгал.
2. Урт хугацааны даатгал	2.1.Хугацаат амьдралын даатгал	Даатгуулагчзөвхөн даатгалтай хугацаанд нас барсан тохиолдолд даатгалын гэрээнд заасан эрх бүхий этгээдэд даатгагч мөнгөн төлбөр төлөх нөхцөл бүхий даатгал.
	2.2.Насан туршийн даатгал	Даатгуулагч зөвхөн нас барсан тохиолдолд даатгалын гэрээнд заасан эрх бүхий этгээдэд даатгагч мөнгөн төлбөр төлөх нөхцөл бүхий даатгал.
	2.3.Хуримтлалын даатгал	Даатгуулагч гэрээт хугацааны эцэст амьд байх болон тухайн хугацаанаас өмнө нас барах гэсэн нөхцөлүүдээр даатгуулагч, эсвэл гэрээнд заасан эрх бүхий этгээдэд даатгагч баталгаатай мөнгөн төлбөр төлөх хугацаат даатгал болон хөрөнгө оруулалтын хавсарсан даатгал. Гэрлэлтийн, сургалтын зардлын, орон сууцны хуримтлалын даатгал үүнд хамаарна.
	2.4.Тэтгэврийн даатгал	Даатгалын гэрээгээр тохиролцсон хугацаанд даатгуулагчид тэтгэвэр буюу мөнгөн төлбөр төлөх нөхцөл бүхий даатгал.
	2.5.Эрүүл мэндийн даатгал	Эрүүл мэндийн холбогдолтой зардлыг даатгалын гэрээгээр даатгуулагчид төлөх нөхцөл бүхий даатгал. Үүнд хөдөлмөрийн чадвар алдалтын даатгал хамаарна.
	2.6.Аннуити даатгал	Даатгагч гэрээгээр тохиролцсон хугацаанд даатгуулагчид үечилсэн байдлаар тогтмол мөнгөн төлбөр төлөх нөхцөл бүхий даатгал.

Тайлбар: Даатгалын хэлбэр нь даатгалын бүтээгдэхүүнээс бүрдэх бөгөөд Даатгалын бүтээгдэхүүн гэдэгт даатгагчаас хэрэглэгчдэд санал болгож, худалдан борлуулж байгаа даатгалын үйлчилгээг ойлгоно. Жишээлбэл: Хүүхдийн гэнэтийн ослын даатгал нь гэнэтийн осол, эмчилгээний зардлын даатгалын хэлбэрт хамаарах даатгалын бүтээгдэхүүн юм.

Санхүүгийн зохицуулах хорооны
2024 оны ... дугаар сарын ..-ны өдрийн
.... дугаар тогтоолын хоёрдугаар хавсралт

Санхүүгийн зохицуулах хорооны
2019 оны 02 дугаар тогтоолоор баталсан
“Даатгалын багц дүрэм”-ийн хорин нэгдүгээр хавсралт

ДААТГАЛЫН ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ЁС ЗҮЙН ЖУРАМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1.Энэхүү журмын зорилго нь даатгалын зах зээлд оролцогчдын үйл ажиллагаандаа баримталбал зохих ёс зүйн хэм хэмжээ, түүний хэрэгжилтэд хяналт тавих, хариуцлага тооцохтой холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2.Энэхүү журам нь Даатгалын тухай хууль, Даатгалын мэргэжлийн оролцогчийн тухай хууль болон тэдгээртэй нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжийн бусад актаас бүрдэнэ.

1.3.Энэ журамд дурдсан даатгалын зах зээлд оролцогчид даатгалын салбарт үйл ажиллагаа явуулж буй хувь хүн, хуулийн этгээд, тэдгээрийн ажилтнууд, хувьцаа эзэмшигчид хамаарна.

1.4.Даатгалын зах зээлд оролцогч нь өөрийн чиг үүрэг, үйл ажиллагааны цар хүрээ, онцлогийг харгалзан энэхүү журамд нийцсэн мэргэжлийн ёс зүйн дүрмийг дотооддоо батлах ба хэрэгжилтийг хангах, хариуцлага тооцохтой холбогдсон харилцааг зохицуулсан байна.

Хоёр. Даатгалын зах зээлд оролцогчийн баримтлах ёс зүйн тулгуур зарчим

2.1.Даатгалын зах зээлд оролцогч нь дараах мэргэжлийн ёс зүйн үндсэн зарчмыг баримталж ажиллана. Үүнд:

2.1.1.хууль, шударга ёсыг дээдлэх;

2.1.2.ил тод байх;

2.1.3.даатгуулагч, даатгалын тохиолдлын хохирогчийн эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хүндэтгэх;

2.1.4.даатгуулагчид шуурхай үйлчлэх;

2.1.5.шударга өрсөлдөөнийг эрхэмлэх;

2.1.6.даатгалын зах зээлд оролцогчийн эрх ашиг, нэр хүндэд хүндэтгэлтэй хандах;

2.1.7.даатгалын салбарын мэргэжлийн нэр хүндийг эрхэмлэх, дээшлүүлэх.

Гурав. Даатгалын зах зээлд оролцогчийн баримтлах ёс зүйн түгээмэл хэм хэмжээ

3.1.Даатгалын зах зээлд оролцогч нь хууль, шударга ёсыг дээдлэх зарчмын хүрээнд дараах шаардлагыг хангаж ажиллана. Үүнд:

3.1.1.Даатгалын тухай хууль тогтоомж, журам, дүрэм, зааврыг чанд мөрдөн ажиллахын зэрэгцээ үйлчилгээний болон харилцааны өндөр соёлтойгоор ажиллахыг эрхэмлэнэ;

3.1.2.Хорооноос явуулж буй бодлого шийдвэрийн арга хэмжээнүүдийг олон нийтэд гуйвуулан хүргэхгүй байх;

3.1.3.Компанийн болон даатгуулагчийн талаарх мэдээ, материалын нууцыг Даатгалын тухай хуулийн 81.2, Даатгалын мэргэжлийн оролцогчийн тухай хуулийн 43.2 дахь хэсэг болон бусад хуулиар зөвшөөрснөөс бусад нөхцөлд хувийн болон бусад этгээдийн ашиг сонирхлын үүднээс ашиглаж, задруулахгүй байх ;

3.1.4.даатгалын зах зээлд оролцогчоос гаргасан мэдээлэл, товхимол, зар сурталчилгаа болон түүнтэй адилтгах бусад баримт бичиг нь олон нийтийг төөрөгдүүлсэн буюу худал мэдээлэл агуулаагүй байх;

3.1.5. аливаа ашиг сонирхлын зөрчлөөс зайлсхийх;

3.1.6. ажилтнууд нь өөрийн компани, түүний удирдлага болон төрийн эрх бүхий байгууллага, үйлчлүүлэгч, олон нийтийн хоорондын харилцаанд сөргөөр нөлөөлж болзошгүй аливаа үйлдэл гаргахгүй байх;

3.1.7. удирдлага болон ажилтнууд нь хувьдаа болон холбоотой этгээдэд ашиг хонжоо олох зорилгоор албан тушаалаа урвуулан ашиглахгүй байх;

3.1.8. даатгагч, даатгалын хохирол үнэлэгчийн ажилтан нь сонирхлын зөрчил үүсэж болзошгүй иргэн, хуулийн этгээдийн даатгалын нөхөн төлбөрийг хариуцан гүйцэтгэх, хохирлыг үнэлэхээс сайн дураараа татгалзах.

3.2. Даатгалын зах зээлд оролцогч нь ил тод байх зарчмын хүрээнд дараах шаардлагыг хангаж ажиллана. Үүнд:

3.2.1. энэ журмын 1.4-т заасан дотоодын мэргэжлийн ёс зүйн дүрмийг өөрийн цахим хуудсанд байршуулсан байх;

3.2.2. Үнэн зөв мэдээлэлд тулгуурлан шийдвэр гаргах, даатгагчаа чөлөөтэй сонгох боломжийг харилцагчдад олгох;

3.2.3. ажил төрлийн холбогдолтой мэдээллийг нуун дарагдуулах замаар аливаа шийдвэр гаргахад саад учруулахгүй байх;

3.2.4. энэ журмын 3.1.4-т заасныг үл харгалзан олон нийтэд мэдээлэл тараасан бол тухайн хуулийн этгээдийн эрх бүхий албан тушаалтан нь өдөр тутмын хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр олон нийтэд мэдээлж, нэн даруй залруулах.

3.3. Даатгалын зах зээлд оролцогч нь даатгуулагч, даатгалын тохиолдлын хохирогчийн эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хүндэтгэх зарчмын хүрээнд дараах шаардлагыг хангаж ажиллана. Үүнд:

3.3.1. даатгалын гэрээний стандарт, нөхцөлийг боловсруулахдаа талуудын эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг харилцан хүндэтгэх;

3.3.2. үйлчлүүлэгчтэй харилцахдаа хүнд суртал гаргах, аашилж зандрах, айлган сүрдүүлэх, дарамтлах, тэдгээрийн мэдлэг, мэдээллийн дутмаг байдлыг ашиглан хууран мэхлэх, нөхөн төлбөр олгохоос үндэслэлгүйгээр зайлсхийх зэрэг үйлдэл гаргахгүй байх;

3.3.3. даатгагч, даатгалын зуучлагчийн ажилтан болон даатгалын төлөөлөгч нь даатгуулагчидтай даатгалын гэрээ байгуулахдаа тэдний эрх, үүргийн талаар тайлбарлаж, нөхөн төлбөр олгох болон олгохгүй байх нөхцөлийг мэдэгдэх, гэрээний ач холбогдлыг нь танилцуулах, хэрэв даатгалын тохиолдол гарсан талаар үйлчлүүлэгч хандсан бол зөвлөх, туслах зэргээр мэргэжлийн зөвлөгөө, үйлчилгээ үзүүлэх;

3.3.4. аливаа үйлчилгээ үзүүлсний төлөө даатгуулагч, түүнийг төлөөлж буй этгээдээс шан харамж авах, өгөх, шаардах зэргээр даатгалын салбарын нэр хүндийг унагах, шударга бус үйлдэл гаргахгүй байх.

3.4. Даатгалын зах зээлд оролцогч нь даатгуулагчид шуурхай үйлчлэх зарчмын хүрээнд дараах шаардлагыг хангаж ажиллана. Үүнд:

3.4.1. даатгалын нөхөн төлбөр олгохдоо хууль тогтоомж болон гэрээнд заагаагүй аливаа шаардлага, хязгаарлалт тавихгүй байх;

3.4.2. даатгалын хохирол үнэлэгч, даатгагч нь даатгалын тохиолдол бий болсон нөхцөлд хохирлын хэмжээг бодитой, үнэн зөв тогтоох, даатгагч нь нөхөн төлбөрийг тогтоосон хэмжээнээс бууруулахгүйгээр даатгуулагч болон хохирогчид бүрэн, шуурхай олгоно.

3.5. Даатгалын зах зээлд оролцогч нь шударга өрсөлдөөнийг эрхэмлэх зарчмын хүрээнд дараах шаардлагыг хангаж ажиллана. Үүнд:

3.5.1. шударга өрсөлдөөнийг эрхэмлэх бөгөөд өрсөлдөгчийн талаар нэр хүндийг нь гутаасан худал мэдээлэл, сурталчилгаа явуулахгүй байж харилцан хүндэтгэлтэй хандах;

3.5.2. даатгалын зах зээлд оролцогчийн эрх ашигт үл нийцэх үйл ажиллагаанд нэр төр, эрх мэдэл, албан тушаалаа ашиглан аливаа хувь хүн, хуулийн этгээдэд давуу тал олгох, хөнгөлөлт үзүүлэх, өөрийн эрх мэдлийг хэтрүүлэн ашиглах, хуурамч бичиг баримт үйлдэхгүй байх;

3.5.3. даатгалын хураамжийн хэмжээг үндэслэлгүйгээр бууруулах, нэмэхээс зайлсхийх.

3.6. Даатгалын зах зээлд оролцогч нь даатгалын зах зээлд оролцогчийн эрх ашиг, нэр хүндэд хүндэтгэлтэй хандах зарчмын хүрээнд дараах шаардлагыг хангаж ажиллана. Үүнд:

3.6.1. даатгалын бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, даатгалын ач холбогдлыг олон нийтэд таниулах, даатгуулагчдын даатгалын мэдлэгийг дээшлүүлэх, итгэлийг нэмэгдүүлэх зорилгоор даатгалын зах зээлд оролцогчид санаачилгатайгаар хоорондоо хамтарч ажиллах, мэдээлэл солилцохыг эрмэлзэнэ;

3.6.2. бусад даатгалын зах зээлд оролцогчийн талаар нэр хүндийг нь гутаасан худал мэдээлэл, сурталчилгаа явуулахгүй байж харилцан хүндэтгэлтэй хандана.

3.7. Даатгалын зах зээлд оролцогч нь даатгалын салбарын мэргэжлийн нэр хүндийг эрхэмлэх, дээшлүүлэх зарчмын хүрээнд дараах шаардлагыг хангаж ажиллана. Үүнд:

3.7.1. ажилтнуудын мэргэжлийн болон ёс зүйн боловсролд анхаарч, мэргэшүүлэх сургалтад тогтмол хамруулдаг байх;

3.7.2. өөрийн эзэмшсэн мэргэжил, мэдлэг, ур чадвар, дадлага туршлага дутагдалтай гэж үзвэл даатгалын үйлчилгээнээс сайн дураараа татгалзах;

3.7.3. даатгалын салбарын үйл ажиллагааг зохицуулсан хууль тогтоомж, мэдээлэлтэй байнга танилцаж, үйл ажиллагаандаа мөрдлөг болгох;

3.7.4. өөрийн байгууллагыг төдийгүй даатгалын салбарыг төлөөлж байгаа гэдэг зарчмыг үйлчлүүлэгч болон бусад талуудтай харилцахдаа баримтлах.

Дөрөв. Хариуцлага

4.1. Энэхүү журмын ёс зүйн хэм хэмжээг зөрчсөн байж болзошгүй талаар иргэд, байгууллагаас гомдол, мэдээлэл ирүүлсэн, эсхүл хэвлэл, мэдээллийн хэрэгсэл, олон нийтийн сүлжээнд нийтлэгдсэн тохиолдолд Хорооноос холбогдох хууль тогтоомжид нийцүүлэн хянана.

4.2. Даатгалын зах зээлд оролцогч нь энэхүү журамд заасан ёс зүйн хэм хэмжээ болон журмын 1.4-т заасан ёс зүйн дүрмийг дагаж мөрдөөгүй бол холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээлгэх үндэслэл болно.